

**Prehistoria mikroświata
pokrótce
Aleksander Novak**

SPIS TREŚCI

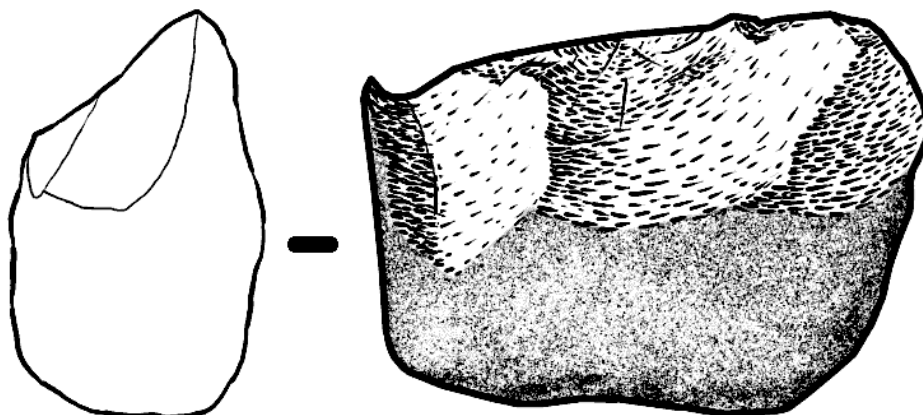
Starsza epoka kamienia łupanego	3
Starsza epoka kamienia łupanego dolna	3
Starsza epoka kamienia łupanego środkowa	4
Starsza epoka kamienia łupanego górna	5
Centralna epoka kamienia łupanego	5
Młoda epoka kamienia, rewolucja epoki kamiennej	6
Epoka brązu	6
Epoka żelaza	7
Demografia i języki mikroświata	8

Starsza epoka kamienia łupanego

Epoka kamienia łupanego rozpoczyna się z chwilą pojawienia się form przedludzkich zdolnych do wytwarzania prymitywnych narzędzi.

Starsza epoka kamienia łupanego dolna

Trwa od 3 mln lat p.n.e do około 50 tysięcy lat p.n.e. Charakteryzowała się powolnym i żmudnym rozwijaniem zdolności wytwarzania narzędzi do coraz bardziej udoskonalonych przedmiotów tego typu. Wykopaliska z tej części prehistorii odnajduje się w Wirtuazji, co tworzy hipotezę „pierwszego człowieka” właśnie na tym kontynencie.

Na ilustracji widzimy narzędzie otoczakowe.

W okresie epoki dolnej kamienia łupanego dominował gatunek zwany *micro habilis*. Według badań archeologicznych miał wzrost około 150 cm, i mały, twardy mózg.

Oto czaszka *micro habilis*'a

Proto-ludzie z tego prehistorycznego okresu żyli koczowniczym i zbierackim trybem życia. Wiemy, że gromadzili się w stada liczące od dziesięciu do nawet dwunastu osobników. Nierzadko jednak było to około pięciu *homo habilisów*.

Starsza epoka kamienia łupanego środkowa

Epoka trwa od 50 tysięcy lat p.n.e do 16 tysięcy lat p.n.e. Ewolucja narzędzi przyspiesza z pojawieniem się kolejnej epoki kamienia łupanego - środkowej. Pojawiły się groty - a co za tym idzie prowizoryczne włócznie.

Niewykluczone że także proste łuki. W tym czasie prehistoryczni ludzie tworzyli pierwsze schronienia takie jak jaskinie, ziemianki, czy szałas. Według badań, te stworzenia tworzyły swoje prototypowe domy w zimie, natomiast na wiosnę wędrowały kilometry w poszukiwaniu lepszego życia. *Wirtuazelczyk* (inaczej po prostu *micro hornicus*) to gatunek człowieka po bezpośredniej ewolucji z *micro habilis*'a. Miał wzrost 160 centymetrów i nieco większy mózg, czyli na pewno był nieco mądrzejszy od swojego poprzednika, chociaż nie za bardzo.

Najgroźniejszym zagrożeniem dla *Wirtuazelczyka* była floppa. Na zdjęciu z Wandystańskiej jaskini widzimy namalowane zwierzę, podobne do floppy. Malunek szacuje się na około 40 tysięcy lat p.n.e.

Starsza epoka kamienia łupanego górna

Tym razem ta część prehistorii trwa od 16 tysiąclecia p.n.e do około 8 tysiąclecia p.n.e. Zbliżamy się coraz bardziej do człowieka współczesnego, bo jest nim *Neowirtuazelczyk* (inaczej *micro neohornicus*). Nastąpił wówczas gwałtowny rozwój rolnictwa, technik kamiennych, rozkwitł przemysł kościowy i rogowy, rozpoczęto stosowanie strateg myśliwskich oraz nastąpiło udoskonalenie budownictwa mieszkaniowego.

Centralna epoka kamienia łupanego

Centralny okres kamienia łupanego występował w Wirtuazji od 8 tysiąclecia p.n.e do 6 tysiąclecia p.n.e, w kontynentach wschodnich od około 7 tysiąclecia do 5 tysiąclecia p.n.e, a w zachodnich kontynentach od około 5 tysiąclecia p.n.e do 4 tysiąclecia. W tym czasie wykształcił się znany nam człowiek. Występowanie jest również zależne od równoleżnika (do regionów rozciągniętych na północ i południe nowe technologie wolniej docierały).

Na zdjęciu widzimy narzędzia wykopane z Sambany. Okres ten cechuje przejście z gospodarki łowiecko-zbierackiej do gospodarki wytwarzającej. Moment pojawienia się elementów gospodarki wytwarzającej wyznacza koniec gospodarki łowiecko-zbierackiej. Podstawowe źródła wyżywienia w okresie centralnej epoki kamienia łupanego stanowiły zbieractwo, łowiectwo, rybołówstwo i początkowe rolnictwo, nastąpiło udomowienie owcy i świni. Wynalezione zostały: siekiera, łuk, czółno, rozpoczęto wydobywanie krzemienia w kopalniach odkrywkowych

Młoda epoka kamienia, rewolucja epoki kamiennej

Ostatni okres epoki kamienia to młoda epoka kamienia. Jego charakterystyczne cechy to uprawa roślin i hodowla zwierząt, osiadły tryb życia, handel i usługi, eksplozja demograficzna, stworzenie społecznej hierarchii, powstanie klas, zasiedlanie nowych terenów oraz stałych osad. Proces ten nazwano „rewolucją epoki kamiennej”. W młodej epoce kamienia rozwijały się też nowe techniki obróbki kamienia, takie jak gładzenie powierzchni i wiercenie otworów. Rewolucja jak i sama epoka trwała od około 4 tysiąclecia p.n.e do 2 tysiąclecia p.n.e. W niektórych rejonach, bardziej odległych od Wirtuazji proces ten przedłużył się do około 500 roku n.e. Przykładem jest Polartyka czy Hiperborea.

Epoka brązu

Epoka prehistorii, następująca po epoce kamienia to epoka brązu. Charakteryzuje się różnym czasem występowania w zależności od miejsca. W Wirtuazji był to początek 4 tysiąclecia p.n.e., Sarmatazji 3500 lat p.n.e, Morenice 3300 lat p.n.e, Nordacie, Orientyce i Sambanafrycy 3000 p.n.e a najpóźniej dopiero w 2700 p.n.e. w Europie. Koniec epoki brązu to około pierwsze tysiąclecie przed naszą erą. Nazwa epoki pochodzi o brązu, czyli stopu miedzi z cyną w stosunku 9:1. Potrzebne surowce wydobywało się w kopalniach odkrywkowych.

Ozdoby i ostrza z okresu epoki brązu prosto z Moreniki.

Epoka żelaza

Okres dziejów ludzkości następujący po epoce brązu, w której żelazo stało się głównym surowcem w wytwarzaniu narzędzi. Ramy czasowe epoki żelaza są różne i uzależnione od stref geograficznych, zróżnicowania kulturowego i rozwoju społeczno-gospodarczego. Pierwsze

Żelazna grota pochodząca z ziem Batawii

Początek epoki żelaza w Wirtuazji i Sarmatazji przypada na pierwsze tysiąclecie, w Morenice 800 rok p.n.e., w Nordacie, Orientyce i Sambanafryce to dopiero 500 rok p.n.e., natomiast w Neuropie epoka przypada na 450 rok p.n.e. Epoka żelaza nadal trwa.

Demografia i języki mikroświata

-----**Prajęzyk z którego wyewoluowały pozostałe**

-----**Rodzina języków sławiańskich**

---**Języki sławiańskie izolacyjne, nie należące do żadnej grupy**

-Język surmeński

-Język slawoński

-Język polski (w Rzeczypospolitej Obojga Narodów)

---Grupa języków sławiańsko-nordackich

-Język uhraiński

-Język brodryjski

-Język republikański

-Sławiańskie dialekty białeńskie

----**Rodzina języków sambanafrykańskich**

-Język bantujski

-Język północnosambański

-Język samudzki

-----**Rodzina języków nordatomikroazjatyckich**

-Język nan di

-Język kugarski

-Białeńskie dialekty

-Język micropolitański

-----**Rodzina języków orientyckich**

---Język trizondalski

---Język ciprofloksyjski

---Język winkowski

---Język garapeński

-----**Rodzina języków sarmackich**

---Grupa języków wirtuazyjnych

-Język sarmacki

-Język teutoński

-Język scholandzki

-Język baridaski

-Język hasselandzki

-Język wandystański

-Język dreamlandzki

---Grupa języków południowo-nordacko-sarmackich

-Język winkulijski

-Język muratycki

-Język azymucki

-Język koribijski

-Język klindoński i jej pochodne

-----**Rodzina języków volkiańskich**

--Język volkiański

--Język frydlandzki

--Język learveński

--Język doctriński

-----**Rodzina języków voxlandzkich**

-Język voxlandzki

-Język amatorski

-----**Rodzina języków romańskich**

---Grupa języków iberoskarlandzkich

-Język wschodnio-skarlandzki

-Język francuski

-Język estellijski

-----**Języki izolacyjne, nie należące do żadnej rodziny**

---Język v-apaczowy

---Język elderlandzki